

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Schvarez Sándor könyvkereskedése, hová az előfize-
tési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Háztartási iskolák.

A modern nőnevelés egyik legnagyobb hibája, hogy annak alapját nem a nő tulajdonképeni hivatására fektetik. Mintha eltekintett volna azt az elvitázhatatlan elvet, hogy a családi tüzhely, hol a háziasszony működik, a nemzeti erő gyarapodásának is, meg a romlásnak és pusztulásnak is okozója lehet.

Sehogy sem lehet helyeselni, hogy a mai nőnevelés sokkal több elvont tudományos ismeretet ad a nőnek, sokkal több súlyt fektet „a társadalmi fellépés és ügyesség“ fejlesztésére, mint arra, hogy belőle derekas háziasszony váljék, ki a háztartás vezetését kedves hivatásának ismerje.

Nemesak a kisbirtokos és gazdálkodó osztálynak van jó háziasszonyra szüksége, de szüksége van az iparosnak, kereskedőnek és szerényebb fizetésű hivatalnoknak is, kik közül vajmi kevesen tarthatnak a feleség mellett még egy külön háztartást, egy gazdasszonyt is.

A fiuk neveléséről mégis csak gondoskodtak valahogy: ki földműves iskolába, ki gimnáziumba és egyetemre, ki pedig valamely szakisko-

lába jár, de a jövő nő háziasszonyok oktatásáról még távolról sem gondoskodtak oly mértékben, mint azt a családok érdeke megkövetelné, hogy a feleség és háziasszonyi hivatás betöltése által szerzőtárs, a közös szerzésben munkatárs lehessen.

Mert ott, hol az asszony munkálkodik közre a szerzésben, beteljesedik a közmondás, hogy nem hordhat be anyit a gazda szekérrel, mennyit az asszony „reprezentálni“ tudjon. Hanem az a legszükségesebb, hogy számot tegyen a gazdaságban, hogy a háztartást vezetni képes legyen.

Derék, a viszonyoknak megfelelően értelmes, józan gondolkodású háziasszonyokat kell nevelnünk s e célból van szükségünk az ugynevezett háztartási iskolákra.

Ez nem valami új eszme, melynek életre valóságáról kételkedni lehetne s kivihetőségét bizonyítani kellene, a külföldön már régen kipróbálták és jónak találták ez intézményt.

Ezekben a háztartási iskolákban a következőkre tanítják a leányokat: először is főzni. És helyesen; mert nem kell sokáig érvelni, hogy meggyőzzünk valakit, miszerint az izes, tápláló és mégis olcsó eledel nagy-

fontosságú dolog a háztartásban. Gazdaságokban megvannak rendesen mindazon élelmiszerek, melyek a konyhára szükségesek; itt tehát nincs egyéb dolga a háziasszonyoknak, mint azokat úgy elkészíteni, hogy izletes táplálékot nyújtsanak. A kinek pedig a piacon kell venni az élelmiszereket, ott még fontosabb tudni, mi jó, mi tápláló és hogyan lehet azt takarékosan és mégis jól elkészíteni.

A kenyérsütés, a huskonzerválás, káposztasavanyítás, gyümölcs aszalás stb. mind a háztartási iskolák tanítási keretébe tartoznak. Nem hiába van az Ur imádságában: „Add meg a mi mindennapi kenyereinket!“ Valóban a jó kenyér a háztartás első és legfőbb czikke s csak szánni lehet az olyan háziasszonyt, a ki még kenyeret se tud sütni s nem képes családjának még egy jó falat kenyeret se adni.

És itt rámutathatunk a mai nőnevelés ferdeségére. — Rendezünk mindenféle nőiparkiallitást; leányainkat czifrán felöltözve mutatjuk be a sétatereken és bálokon, de elmulasztjuk az olyan kiállítások rendezését, a hol a férjhezmenendő leányok bemutatnák azt a jó házi kenyeret, a melyet maguk sütöttek. Pedig ez vol-

A „CSONGRÁDI LAP“ TÁRCZÁJA.

Szerelmes históriák.

III.

Három álló hónapig nevetett és trécselt józúkat az agárdi társaság. No, de valljuk meg, volt rá szentül oka. Még egy emberrel sem igen kapartatták a forró gesztenyét úgy, mint Kálos Lojzival.

A patikában, — mely tudvalevőleg a kis városi kaszinó, — a „Sodoma“ vendéglő asztal-társasága között, a vasárnapi ozsonákon az asszonyok három álló hóig mást sem nevettek, mint Kálos Lojzit.

Még a borbély is azzal fogadott minden passasért; — tetszett már hallani!?!... s mellé jelentőségteljes hunyorítással mosolygott — lakodalom lesz az állomáson! Kálos úr nősül, néhány nap...

— Tudom, tudom!... s a vendég is mosolygott.

— Ugy!... az már más. S miközben a szappant habzá, meg nem állta hozzá tenni: — nagyszerű, hahaha... igazán nagyszerű!...

... Hanem hát adjuk sorát a dolognak. Agárd kis mezőváros, vasúti állomással; van benne két huszárezred, két templom, négy úri familia, a „Sodoma“ vendéglő, — hol hetenként egyszer virslit is lehet kapni, — néhány kir. hivatal és vas-

úti állomás egy főnökkel, egy hivatalnokkal és mellette vadszölővel befuttatott fedett kuglizóval.

No, ez nincs az egész környéken! — Azért is az egész környék ide jár vasárnap kuglizni.

Ennek a híres kuglizójú állomásnak volt főnöke Hamar Géza, hivatalnok Kálos Lojzi.

Kálos Lojzi már húsz éves korában megkapta az aranygallért és 800 frt hivatalnoki fizetést.

Nagyon jó fiú volt, de könnyen is „ugrasztható.“ Mi természetesebb tehát annál, minthogy fel is használták minden bohóságra. Ő volt a tréfák áldozata.

Már diák korában is szeretett udvarolni. Azért is esapták ki egy izben a sz-i piaristák gimnáziumából, mivelhogy eltéveszté az éjjelzene helyét és a jámbor igazgatót riasztá fel éjjeli szenderegéséből.

Hanem azért ő hűséges bolondja maradt a nőknek továbbra is.

Órákig is elkerépezte az ablakuk alatt, hordta a virágokat, kolompolta össze a várost kirándulásokra, szaladgált kocsin után, melyre mindamellét mégis csak a bakra jutott.

Kirándulásoknál ő czipelte a ménkü sok kendőt, mit a hölgyek reá raktak; ő rakott tüzet, töltött az üres poharakba s miután az ő gavallériájától leginkább elvárták, hát ha a társaság a szabadban re-

kedt az eső és sötétség miatt, ő vitte gyalog elől a lámpást a lovak előtt, nehogy feldüljön a hintó.

És kapott mindezekért egy-egy nyájas czirógatást tejeles arczára és bájos mosolyok kíséretében kijelentették a hölgyek:

— Jaj be derék gyerek! maga kis Kálos! (Értsd: ménkü nagy ugrifüles... csacsi!)

Lojzi azonban szentül meg volt róla győződve, hogy az egész hölgyvilág boldogul utána.

Ilyen körülmények között aztán természetes, hogy az ifjúság leghálásabb „elefántja“ is ő volt.

Azok a hamis szemű, mézes szájú lányok meg azért szerették nagyon, pompás vele elfoglaltatni a mamát, mikor... szükség van rá.

Szóval Lojzi — közkedveltségű csacsi volt!

A milyen ugrifüles volt Kálos hivatalnok úr, olyan kimért, okos ember volt Hamar, a főnök.

Kálos úrnak mindig az volt a baja, hogy nem tudta elhatározni, vajjon a karcú Sárosy Bella, vagy a szőke Magvas Irmácska, avagy a komoly Körösi Vilma szerelmesebb-e belé; Hamar ellenben tisztában volt vele, hogy ő is, meg Heő Ilkácska is csak egymást és nagyon szeretik...

Özv. Heő Kázmérné ő nagyságának — egy huszár alezredes özvegyének — nem

na a fő olyan országban, mint a mienk, a hol a legjobb buza terem, de legtöbbször rossz kenyérrel táplálkozunk. —

A házi ipari cikkek közül a háztartási iskolákban legtöbb gondot fordítanak a fehérneműek készítése, javítása és eltartására.

Nem kevésbé fontos, sőt tán a legfontosabb, a háztartás valódi tükrö. Ez nyújt módot az ellenőrzésre, ez a legjobb tanácsadó gazdasági válságokban: mert adatokban mutatja ki a bajok forrását s tanácsot ad azok megszüntetésére.

A baromfitenyésztés, a tejgazdaság, szintén tárgyai a háztartási iskoláknak s azok a krajezárok, miket az ily ismeretekkel bíró háziasszony, megtakarítgat, vagy megszerezhet, évenként forintokká nőnek, s nem csak kimélik, de gyarapítják a gazdaságba fektetett tőkét.

Mindezekből láthatni, hogy a háztartási iskolákkal a jólét forrásait nyithatjuk meg.

Nemcsak a vagyon, de az egészség, a házrend és nyugalom, a csendes, de boldog megelégedettség megőrzésének és biztosításának, megszerzésének és fejlesztésének iskolái azok.

Az ilyen iskolákban nevelt nők az igazi honleányok, mert a nemzeti vagyonnak, a testi és lelki jólétnek őrei, megteremtői és fentartói, a kiknek kebelét méltán felkesitheti egy mindig büszkítő és fölemelő önérték, mely nem engedi, hogy a sors csapásai alatt összeomoljanak.

Csongrád község költség-előirányzata.

Mint a hirdetésekben értesülünk, Csongrádváros 1894. évi költség-előirányzata közszemlére van kitéve a II-od jegyzői hivatal helyiségében, hogy azt minden egyes polgár meg-

szemlélhesse és esetleg észrevételeit, vagy kifogásait egyes tételei ellen a községi közgyűléshez benyújthassa elbírálás végett.

Nagyon természetes, hogy habár minden egyes adófizető polgárt vagyoniilag érdeklí is a községi költség-előirányzat s habár az adófizető polgárok zsebe érzi is meg a községi kiadásokat, mindazonáltal azt csak kevesen tekinthetik meg; mert egyrészt nem képesek rajta elmenni, másrészt pedig az aratási munkaidő miatt még azok sem nézhetik meg, a kik ellene észrevételeik beadására hivatottak lennének.

De az meg magától következik, hogy a községi képviselőtestület azon tagjainak, a kiket a nép azért választott be, hogy érdekeiket a községi közgyűléseken képviseljék, erkölcsi kötelességük a költségvetés meg szemlélése, sőt tanulmányozása is a végből, hogy annak idején, midőn az a közgyűlésen tárgyalatni fog, alaposan hozzá szólhassanak, és esetleg annak egyes tételei ellen kifogásaikat megtehessek.

Mint említettük, polgártársaink közül igen sokan olyan helyzetben vannak, hogy a legjobb akaratuk mellett sem képesek a községi költségvetést meg szemlélni; ennél fogva jónak láttuk azt lapunk útján hozni tudomásukra, hogy úgy azok, kik lapunkat olvasni szokták, némileg tájékozva legyenek azon teher nagyságáról, melyet a jövő évben viselniök kell.

Rendes kiadások: Az előjáróság fizetése és mellékjáruléka 8550 forint. Szolgálati fizetése és járuléka 5943 forint. Irodai felszerelés 1775 forint. Fűtés és világítás 600 forint. Butorok és eszközökre 80 forint. Utazási költségek és napidijakra 400 forint. Előfogati költségekre 1890 forint. Épületek fenntartására 4584 forint 12¹/₂ krajezár.

Utcák és terek rendezésére és fenntartására 1315 forint. — Gazdasági kiadások 1387 forint. Vegyes kiadásokra 36,252 forint 43 krajezár. Összesen: 62,777 frt 7¹/₂ kr.

A vegyes kiadások keretébe tartoznak:

1) Az állami egyenes adó (a község birtoka után). 2) Egyenérték illeték. 3) Megyei utadó. 4) Vármegye székházi alap-járulék. 5) Betegápolási alap. 6) Toloncozói költség. 7) Községi iskolák és óvodák. 8) Egyházfelekezetek segélye. 9) Szegényalap segélyezés. 10) Szolgálati fizetés és magán kórházakban ápoltak segélyezése. 11) Rendőri foglyok élelmezése. 12) Csongrád-sővényházi ármentesítő társulat költségére. 13) Ujenczozási költség. 14) Napidijas irnokok fizetése. 15) Leírásba hozott községi pótdadók. 16. Ügyvédi díjak és költségek. —

Rendkívüli kiadások:

Új épületekre 2000 forint. Kölcsöntörlesztések és egyéb rendkívüli kiadásokra 35,175 forint 75 krajezár. Előre nem láthatókra 2500 frt. Tehát rendkívüli kiadásokra összesen elő van irányozva: — 39,675 frt 75 kr. Az 1894-ik évre összesen: 102,452 frt 82¹/₂ kr. költség van előirányozva.

Ezzel szemben a remélhető bevétel 54,362 frt 66 kr. Marad községi pótdadóból fedezendő: 48,090 frt 15¹/₂ kr.

Hát bizony elég kétségbeesítő állapot az; midőn egy ilyen nyomorult község, a hol még rendezett tanács sincs, 102,452 frt 82¹/₂ kros költségvetéssel áll szemben. De még a legkétségbeesítőbb azon körülmény, hogy az állami egyenes adó után a földbirtokokra 76⁰/₁₀₀ és a ház és egyéb adók után pedig 87⁰/₁₀₀ a községi pótdadó; vagyis minden földbirtokos polgártársunk, minden 1 frt egyenes állami adó után — 76 kr. községi

is volt semmi kifogása a derék Hamar ellen. Hanem egy nagy bibéje volt a dolognak, Agatha k. a. a főnök néneje. Röviden: egy félelmetes vén leány.

Heóné, Ilkácska, meg Hamar is tisztában voltak azzal, hogy ez egy alapos „házi”... háziassági akadály!

Kálos Lojzi — ki tudná föltételezni Hamarról! — nagyon gyakori oszonázó vendége volt a főnöknek.

És Agatha kisasszony — ez a született harapófó, — igazán nyájas volt vele szemben.

Hanem Lojzi — ki minden asszony és leány bámolója, rajongója volt — udvarias volt bár, de sehogy sem olvasható!

Egy májusi napon — mikor a hirtelen záporok gyakoriak — a Sárosy, Magvas, Körösi familiák, néhány fiatal ember és huszártiszt kíséretében leányaikkal a székvárosba indultak. Az úton elérte a zápor és az esti 6 órai vonatról elkéstek.

Az udvarias főnök aztán felajánlta lakását. A hölgyek ott száritgatók meg ruháikat; az urak meg hozzá láttak ivogatni.

A váratlan összejövétel hozza mindig a legjobb mulatságokat. Úgy történt most is.

Várjuk meg itt az első éjféli vonatot! szól egy nyalka huszárhadnagy.

Helyes!... Jó lesz!... Biz az nem árt!...

— Helyes! mondja a főnök is és a társaság ott rekedt Hamar lakásán.

Éjfél felé járt már az idő... A tár-

saság egész jó kedvre hangolódott a váratlan összejövétel révén. Kálos Lojzi szörnyen szórta a bókokat, látszott rajta, hogy meglehetősen berugott. A huszártisztek kissé feszengtek — no, nekik sem volt fekete már a világ! — a főnök tartott tőle, hogy valami összekocczanás talál lenni Kálos urammal, ki benyalva meg éppenséggel megfékezhetetlen udvarló.

Gondolt egyet! Agathának úgy sem árt meg. S a következő pillanatban mindkettőjüket az egyik mellékszobába tuszkolá.

Kálosnak ezalatt tökéletesen fejébe szállt a bor. A kisterem félhomályában keringett vele a világ; a pamlagon egy hölgy ült, előtte a társaság hölgytagyjai vonultak el és a berugott ember szenthitével azt gondolta, hogy a szép szőke Magvas Irmácska ül előtte, ki miatt a főnök, — no meg a vitéz huszár hadnagy miatt ide tuszkolá.

Egy pillanat aint megfogja Agatha kisasszony kezét, jobbát szívére szoritja, aztán térdre borul és rettentő harsány hangon deklamálni kezd.

— Kisasszony! sze... szeretem... s ha... nem hi... szí, de higgye ám! ünnepe... lyesen, ezennel... me... meg... kérem...

Hanem az ünnepélyes megkérésre már a társaság tagjai is bent voltak a mellékszobában.

Brávó!... Eljen...! No lám... nem is tudtuk, hogy eljegyzést ünneplünk még ma, — szól a kis huszár. kinek Kálos előbb száka volt.

Kálos még néhány ünnepélyes szót mond, Hamar és a társaság mosolyog, a lányoknak különösen tetszik a dolog. A vonat fűtyent, mindnyájan a pperonra sietnek s a társaság széteszlott.

És Hamar hebizonyította, hogy okos ember. Haj! haj!... másfélve jegyben jár már Ilkácskával, Istenem be nagy idő! Sütni való boldog volna ezt a jó alkalmat elszalasztani. És nem is szalasztotta el, mert az ő szíve is nagyon dobogott már. Ugy se bírná ki soká már!...

Azért újságolta alattomosan vigyorogva az agárdi Figáró annak idején:

— Tetszett már hallani!?!... Lakzi lesz az állomáson. A Kálos ur tartja meg néhány nap... Hiába! okos ember ez a főnök ur. Ha... haa... haaa...

Okos ember, okos ez a Hamar. Félévi házassága után néhány jó czimbora aztán megkérdezte Kálos Lojzit, hogy, hogy tetszik az „aranyjárom?”

— Hát tudjátok a nagyapám a béresének a feleségét szöktette meg. Az apám a leányai nevelőnőjét, ha ok megszokták, majd én is csak — megszokom. Úgy látszik ez már nekünk családi — jussunk.

Hanem azért rég nem láttam én olyan jókedvű berugott embert, mint Kálos Lojzit két év mulva mikor... özvegy lett!

Zol — ti.

(Folyt. köv.)

adót fizet; a ház és egyéb adók után pedig — 84 krt.

Községünk a legutóbb megejtett népszámlálás alkalmával 20,803 lelket foglal magában. Most már, ha tekintetbe vesszük a 102,452 frt 82 $\frac{1}{2}$ kr. pótdadót és ehhez hozzáadjuk az állami egyenes adót, akkor kiszül, hogy Csongrádon a legutolsó meztelen cigány gyermekekre 10 frt adó esik. Ezen körülmény szülte azt az állapotot, hogy a községi előljáróság indítványa következtében, a községi közgyűlés még a szegény napszámosok és kubikosok megadóztatását is elfogadta és Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága Éder János és Alamizna Kis Rókus felebbezése daczára jóváhagyta a községi közgyűlés súlyos határozatát.

Ilyen körülmények között, most már az a kérdés, milyen eljárást kell követnie a községi képviselőtestületnek? Hát erre igen egyszerű a felelet. Minden egyes községi képviselő, erkölcsi kötelességének tartsa megjelenni a közgyűlésen akkor, midőn a községi költségvetés tárgyalása lesz napirendre kitzve. Csatlakoznia kell minden községi képviselőnek dr. Szarka Mihály ügyvéd urhoz, a ki a költségvetést áttanulmányozta és minden olyan tétel ellen, mit feleslegesnek tart, kifogásait meg fogja tenni.

Bizunk dr. Szarka Mihály ügyvéd ur azon kijelentésében, midőn azt mondotta, hogy míg ő községi képviselő lesz, semmiféle olyan kiadásokat el nem fogad, melyek elkerülhetők.

Mi előre is kijelentjük, hogy öt nemes törekvéseiben tőlünk telhetőleg támogatni fogjuk.

UJDONSÁGOK.

— augusztus 6

— Miklós Ödön államtitkár úr ő méltósága Rapaics és Kvassai miniszteri tanácsosok, Bertalan osztálytanácsos, Münsberger, Faragó, Pakay és Lisznyay műszaki tanácsosok, Reöck, Biró és Ulmann főmérnökök kíséretében szemle útjukban a hó 2-án a „Sirály” csavargózósön érkeztek városunkba, a megye határára a főszolgabíró elnöklete alatt egy kisebb küldöttség, a gőzhajó állomáson pedig az előljáróság, képviselőtestület és nagy néptömeg jelenlétében a város bírása által meg szavakban üdvözöltetett. A bíró szavainak elhangzása után a csongrád-sóvényházi ármentesítő társulat részéről Fromm Miklós főmérnök, a Körös-Tisza-Maros ármentesítő társulat részéről pedig Fekete Márton főgazgató üdvözölték ő méltóságát, ki úgy megjelenésekor, valamint a szónokok beszédére felelve, ismételten lelkesült ovációknak képezte központját. Főispán úr ő méltósága, ki megyénk főjegyzőjével együtt az államtitkár urat, kihez hosszú barátság kötelékei fűzik, városunkban felkereste, az előljáróság és a képviselőtestület tagjait az államtitkárnak bemutatván, nyomban kezdetét vette a védmunkálatok meg szemlélése, majd a beállósötétség a fényes társaságot a szemle abanahagyására készítetvén, városunk kedves vendégei és intelligentiájának nagy része Goda István vendéglőjébe gyűlt, hogy részt vegyenek a legsikerültebb bankettek egyikén; természetesen, hogy felköszöntőkben nem volt hiány, az elsőt a főszolgabíró úr az államtitkárra és kíséretére mondta. Az estebéden a legvidámabb és legfesztelenebb hangulat uralkodott és a méltóságos urak igaz magyar jó kedélyességgel $\frac{1}{2}$ 12 óráig mulattak. Másnap reggel ő méltósága és

kisérete Szegedre indult, útközben alapos szemle alá vevén a holt tiszai szivornyát.

— **Ötven éves jubileum.** Sohlya Antal helybeli főnéklész ötven éves jubileuma mult vasárnap folyt le. Szombaton este az iparos ifjuság dalegylete tisztelettel az ünnepelnél és szép dalokat énekelt. Vasárnap a templomban kezdődött az ünnep, A nagy misén, melyet Lehoczky József orosházi róm. kath. plébános, a jubiléus ifjúkori barátja fényes segédlettel mondott, megjelentek a közs. előljáróság tagjai, képviselők s nagyszámu közönség. Délben az ünnepelt házában ebéd volt. Ebéd alatt több sikerült felköszöntőt mondtak s a társaság hozzább ideig mulatott az ö r e g ú r e g é s z s é g é r e.

— **Községi közgyűlés.** A mult hó 31-én rendkívüli közgyűlésre hívta össze községünk előljárósága a községi képviselőtestületet. A közgyűlés egyedüli tárgya lett volna Szvoboda Ferencz községi képviselő és jogügyi megbízott azon indítványa, hogy a községi közgyűlés utasítsa az előljáróságot, hogy a mű-út építését azonnal tiltsa be és a vállalkozó mérnököt, ha a munkával felhagyni nem akar, karhatalommal verje ki a megkezdett munkából. A képviselőtestület néhány tagja meg is jelent a közgyűlésen; ott azonban nagy meglepetésükre Csemegi Antal bíró úr kijelentette, hogy Szvoboda Ferencz nem jelent ugyan meg személyesen, de általa azt üzeni, hogy amennyiben a közgyűlési meghívókat 24 órán belül nem kézbesítették, a közgyűlés napoltassék el. Dr. Szarka Mihály községi képviselő erőlyesen tiltakozott az ellen, hogy bárkinek is joga lenne a képviselőtestületnek üzengetni. Tessék az illetőnek megjelenni és személyesen előadni indítványát. Erre azután Csemegi Antal bíró úr tetet meg az elnapolási indítványt, mit a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. — F. hó 4-ikére ismét községi közgyűlést hirdetett érdemes előljáróságunk. A tárgysorozat 30 közügyet foglalt magában. Szvoboda Ferencz jogügyi megbízott indítványa ismét bent foglaltatott. A községi képviselők és az előljárósági tagok meglehetősen szép számmal jelentek meg. A közgyűlés elején Alamizna Kis Rókus községi képviselő azt kívánta, hogy a Szvoboda Ferencz úr indítványa tárgyalassék elsősorban. A közgyűlés ezt egyhangúlag elhatározta; azonban az indítványozó Szvoboda Ferencz úr nem volt jelen és így kénytelen volt a közgyűlés a sorrendet követni. Tárgyalatott a községi előljáróságnak javaslata, mely szerint a peronospora viticola ellen a permetezés szabályrendeletileg kötelezővé tétessék. Dr. Szarka Mihály ellenzi a kényszerpermetezést, mert ez által a képviselőtestület az egyesek tulajdonjogát sértené meg. Éder János községi képviselő kifejti, hogy ő bár meg van róla győződve, hogy a permetezés használ. sőt azt is tudja, hogy azon esetben, ha a szőlőbirtokok nem védekeznek a veszély ellen a szőlők végképen kifognak pusztulni, mindazonáltal csatlakozik dr. Szarka Mihály indítványához azért, mert azt tapasztalta, hogy a szőlőbirtokok annyira idegenkednek a permetezéstől, hogy azon esetben, ha ez kötelezővé tétetnék, a legnagyobb elkéseredést szülné a képviselőtestület iránt. Felhoz egy esetet, midőn ő egy szőlőbirtokostól ojtóvesszőket kért, mit az szivesen megajánlott. Ő azt ajánlotta az illető birtokosnak, hogy szőlőjét a saját költségén megpermetezteti, hogy a vesszők peronospora mentesek legyenek. Azonban az illető, ki az értelmesebb gazdákhöz tartozik, ebbeli ajánlatát visszautasította. Ilyen ellenszenvvel szemben nem ajánlja a kényszerpermetezés megszavazását. Ezen felszólalások folytán a községi előljáróság indítványa nagy többséggel elbukott. — Végre megjelent Szvoboda Ferencz úr is. Indítványát azonnal tárgyalás alá akarták venni, de a képviselőtestület legnagyobb csodálkozására indítványát levétetni kérte a napirendről. Dr. Szarka Mihály erre felszólította Szvoboda Ferencz urat, hogy indokolja indítványát. Szvoboda Ferencz ezzel szemben kijelenti, hogy indít-

ványát nem tartozik indokolni. Dr. Szarka Mihály erre azt mondja, hogy „a jogügyi megbízott úr már két ízben összeholondított bennünket és most indítványát leakarja vétetni napirendről;” felszólítja Szvobodát, hogy indítványát terjeszsze elő. Szvoboda Ferencz kéri az elnöklő bíró, hogy dr. Szarka Mihályt inparlamentális kifejezéséért utasítsa rendre. A bíró azonban ezt megtagadja, amennyiben dr. Szarka Mihály kifejezésében sértőt nem talál. Hogy Szvoboda Ferencz úr miért szívtá vissza indítványát, azt mi nagyon jól tudjuk. Ő azonban jónak látta az okot eltitkolni. — Több érdekes tárgy is fordult elő a közgyűlésen, de térszüké miatt erről nem referálhatunk.

— **A váci püspök papjaiért.** A „Pesti Hírlap” f. hó 1-én megjelent számának ujdonsági rovatában arról ad hírt, hogy Schusztér Konstantin megyés püspökünk ő exellenciája elhatározta, hogy azoknak a vidéki plébánosoknak, kiknek jövedelme nem éri el az évi 600 frtot, saját pénztárából fogja kiegészíteni; úgy szintén azon vidéki káplánoknak, kiknek fizetése 250 frtra nem rug 250 frtra fogja felemelni. Hát ezt a nagylelkű köztisztelőben álló főpapot hurczolja meg állandóan Hegyi Antal. Az a Hegyi Antal, a ki a kengyeli szegény szerencsétlen áldozatokat dupla stólaért temette el. Erre csak megint azt mondhatjuk . . . szégyelje magát!

— **Iskolaszéki ülés.** Ma d. u. 3 órakor az iskolaszék, az előljárósággal közös gyűlést tart, a közs. iskolaszék 1893—94. tanévi költségelőirányzatának egybeállítására végett.

— **A vonat alatt.** Ötvös Lajos, 9 éves pástorgyerek, a mult napokban Félegyházáról jövő gőzkocsi kerekei alá került. Mint értesülünk, a pástorgyerek a sineken feküdt, elaludt és a vonat keresztül ment rajta. Azonban a gőzkocsi nagybaja nem történt, csupán jobb lába sarkát ütötte le a robogó vonat kereke. Gyorsan a helyszínén termett Dr. Bojniczer Antal városi főorvos és operálta a sérült lábat. Az álmos gyerek még jajt sem mondott az operáció alatt; rövid idő múlva felgyógyul sebéből.

— **Uj pénzünk.** Az új veretű 10 és 20 filléres nikkelpénzre nézve az az aggodalom merült fel, hogy azt majd nagyon fogják hamisítani. De nagyon egyszerű és biztos módja van annak, hogy a nikkelpénz valóságát meglehessen állapítani. A nikkelt ugyanis a mágnes oly erősen vonzza, mintha vas volna. A mi nikkelpénzünk pedig éppen ezen paramagnetikus tulajdonsága által tűnik ki s így valósága könnyen konstatalható.

— **Iskolaszéki gyűlés.** Az erély és az ellenvéleményre mit sem hajtó zsarnoki szivós akarat, mely czéljainak megvalósításánál Szvoboda Ferencz iskolaszéki elnököt jellemzi, éles körvonalakban jelentkezett az 1893. évi július hó 31-én megtartott iskolaszéki ülésen. Dr. Szarka Mihály ügyvéd, iskolaszéki tag ugyanis azon elnöki intézkedéssel szemben, hogy május hó óta iskolaszéki ülés nem tartatott s hogy a 2 hónap után végre kitzűzött iskolaszéki ülésre, a melynek napirendjére 19 tárgy volt kitzűzve, a meghívók csak 24 órával előbb bocsájtattak ki, indítványozta, hogy a kitzűzött tárgyak alapos tanulmányozása érdekében, az iskolaszék gyűléseire a meghívók annak megtartását legalább két nappal megelőzőleg bocsájtassanak ki, s hogy ezen gyűlés néhány napra halasztassék el. Ezen szerény, jogos és körülmények is által nagyon igazolt indítvány Szvoboda urat elnöki mindenhatóságában feszélyezvén, az iskolaszéki elnökségről lemondott. E kissé drasztikus eszköz megtette hatását, az iskolaszék tagjainak jó része még arra sem volt hajlandó, hogy a kitzűzött tárgysorozatot, a jelenlevő alelnök tárgyalja le, hanem Szvoboda urnak tétet-fejet hajtva, megbotránkozásuknak mérges szavakban adtak kifejezést dr. Szarka iskolaszéki tagnak, hogy a közügy érdekében tett indítványa felett, azt indítványának ünnepélyes visszavonására kényszerítették s az elnöki mindenhatóságnak

emelvényül szolgálva, nyilvánvalóvá tették, hogy az iskolaszék egy emberből áll s az Szvoboda úr, ott egyetlen akarat és vélemény az uralkodás, a Szvoboda uré, de ugyan mit is érne Szvoboda urnak az egész iskolaszék és annak elnöksége, ha abban még ellenmondásra is tér nyílna, ha ott más, a közügynek talán inkább megfelelő akarat is érvényesülhetne, vagy csak kifejezést is is nyerne. Szvoboda ur ezen kirohanása meg is szüntetett minden ellenzékét, ő újlag elfoglalta elnöki székét és most már minden ellenmondás nélkül elhatározta, hogy az iskola épületeket, melyeknek tatarozása a mult években házilag eszközöltetett és mintegy 500 frtba került az idén nyilvános árlejtésen, melynek idejét a már előzőleg önkényűen kitzúzte nyilvános árlejtésen 1900 frt kikialtási árban, vállalatba adassanak, — az iskolaszék nem vette észre, mily lealázó reá nézve, hogy elnöke helyett és megbízása nélkül ily fontos ügyben önhatalmulag intézkedik, s különösen, hogy akaratával szemben ellenmondást nem tűr, hanem minden megdondolás nélkül, rögtönösen az iskolaszéket zsarnoki akaratától meghajlásra kényszeríti, az meg éppen eszébe sem jutott, hogy mily kárára van a közügynek, hogy a tatarozási munkálatok nem 1893. július 1-én kezdettek meg, hanem azt egy rövid hó alatt — mely telve ünnepekkel — kell keresztül hajszolni, hogy mennyivel jobb és olcsóbb azon munka, melynek végzésére kellő idő áll rendelkezésre, tehetett és tehet ezután Szvoboda úr az iskolaszékkel a mit akar, az önállás, a gondolkodás jogosultsága egyedül az övé.

(H.)

— **Művész estély.** Kósa József m. kir. operaház tagja, hegedű és gordonka művész és Sebestyén Karolin k. a. czimbalom művész, a ki a télen néhány élvezetes estélyt rendezett a helybeli zenekedvelő közönségnek, ma este 8 óraker a „Központi

szállodában* művész estélyt rendeznek. — Felhívjuk rá a zenekedvelő közönség figyelmét.

— **Kolera.** Táborosi Mátyás polgártársunk, kétág-utcai lakos, kolera gyanús tünetek közt f. hó 3-án délután megbetegedett és még azon éjjel meghalt. Mivel erős a gyanú, hogy Táborosi ázsiai kolera-ban pusztult el, dr. Bojniczer Antal községi főorvos jelentése folytán, a községi előjáróság a legszigorúbb intézkedésekhez nyúlt, a járvány tovaterjedésének megakadályozására.

— **Trachoma a vármegyében.** A fővárosi statisztika szerint Csongrád megye területén 2742 trachomás és 1080 trachoma gyanús beteg van. Ezek közül elhalt, vagy eltávozott 459, meggyógyult 261. Legtöbb trachomás van aránylag Dorosmán.

Vasuti menetrend.

Csongrádról indul	d. e.	9.22
Gátérre érkezik	—	9.57
Félegyházára	—	10.21
Szegedre ind. (sz. v.)	—	12.19
Szegedre érkezik	—	1.47
Budapestre ind. (gy. v.)	—	11.06
Budapestre érkezik	d. u.	1.25
Csongrádról ind.	d. u.	3.00
Gátérre érkezik	—	3.37
Félegyházára	—	4.01
Szegedre ind. (gy. v.)	—	4.44
Szegedre érkezik	—	5.45
Szegedre ind. (sz. v.)	—	8.02
Szegedre érkezik	—	9.35
Budapestre ind. (sz. v.)	—	4.55
Budapestre érkezik	—	8.50
Budapestről ind. (sz. v.) d. e.	—	8.30
Félegyházára érkezik	—	12.11
Csongrádra ind.	d. u.	12.25
Gátérre érkezik	—	12.53
Csongrádra	—	1.25
Szegedről ind. (gy. v.)	—	10.01
Félegyházára érkezik	—	11.04
Csongrádra ind.	—	12.25
Csongrádra érkezik	—	1.25
Budapestől ind. (gy. v.)	—	2.20

Félegyházára érkezik	—	4.43
Csongrádra ind.	—	5.10
Gátérre érkezik	—	5.38
Csongrádra	—	6.10
Szegedről ind. sz. v.	—	3.05
Félegyházára érkezik	—	4.39
Csongrádra ind.	—	5.10
Gátérre érkezik	—	5.38
Csongrádra érkezik	—	6.10

Felelős szerkesztő: ÉDER JÁNOS.

Kiadólapnyelajdonos: SCHWARCZ SANDOR.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Boza Pálné Kecskés Katalin végrehajthatónak Boza Pál végrehajtást szenvedő elleni 107 ft 05 kr. tokekövetelés és minden járuléka iránti végrehajtási ügyében a csongrádi kir. járásbírószék területén lévő, Csongrádváros határában fekvő, a csongrádi 742. sz. jtkben foglalt özv. Boza Józsefné, Boza Farkas, Isván, János, Pál, Verona és Maria nevében lévő 1210 hrsz. alatt és o. é. 320 frtba becsült házára és beltelekre, — ahoz tartozó és o. é. 112 frtba becsült osztatlan legelő és réti járandóságokra 6302 hrsz. számú 12 frtba becsült 97 □ öl területű öreg szőlőföldre és a 6706 hrsz. számú 1 2/30/1000 hold területű öreg szőlőből Boza Pált illető 1/12-ed részére az árverést a fent emmel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi augusztus hó 8-ik napján délelőtti 9 óraker a csongrádi kir. bíróságnál megtartandó nyilvános árverés a megállapított kikialtási árban alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis 32 frt. 11/20 ft 1/20 frt és 7 frt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis. teri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikialt. kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1893. évi augusztus hóban.
A csongrádi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság

Szarka sk.

kir. bírós.

KÉSZPÉNZ-JELZÁLOG KÖLCSÖNÖK!

Földbirtokokra, házak és építés alatt levő házakra. Magánosoknak, községeknek vagy testületeknek az ország bármely megyéjében!

A kölcsönök 200 forinttól a legmagasabb összegig rendkívül olcsó kamat mellett kaphatók: 10, 15, 18, 23, 25, 30, 32, 38, 40 és 50 évi amortizációra, valamint 5, 10, 15, 20 és 30 évi koronkenti törlesztésre.

A törlesztésre felveendő kölcsönök második helyre is kaphatók.

A nyerendő kölcsönök nem záloglevelekben hanem készpénzben folyósítatnak és a félnek jogában áll nyert kölcsönét a meghatározott időn belül is, tetszése szerint akár részletekben, akár pedig egyszerre kifizethetni.

A kölcsönöknel nem a kataszteri tiszta jövedelem, hanem a tényleges érték mérvadó és a megállapított értéknek legalább is felerésze kölcsön gyanánt engedélyeztetik.

A jelzálogul szolgáló ingatlanokat terhelő tartozások a kölcsönt nyújtó intézet által konvertáltatnak (kifizettetnek,) mely összegek után bekebelezési illeték újból nem fizetendő.

Azon felek, kik tőlünk kölcsönt kapnak, adóleengedésben részesülnek.

A fél évi törlesztések posta befizetési lapokon történnek, mi által felek a posta költségeket is megtakarítják.

A benyújtandó kérvények legkésőbb két hét alatt nyernek elintézetést, míg sürgős esetekben a megfelelő kölcsön-összeg pár nap alatt lesz folyósítva és posta útján a félnek közvetlenül beküldve.

Bővebb felvilágosítás díjmentesen nyerhető: Csongrádon, Vermes Gyula urnál.

Szallai I. József

földhitelintézet képviselősege

Központi iroda Szegeden, Tisza Lajos-körút 23. sz. a lutheránus templomnak szemben lévő Wagner-féle két emeletes házban.

➡ Irásbeli megkeresésekre azonnali kimerítő válasz díjmentesen adatik. ➡